

Інтеграція діяльності роботодавців та закладів вищої освіти: локальний досвід

Анотація. У статті висвітлено досвід конкретного закладу вищої освіти стосовно співпраці із закладами і установами соціальної сфери, громадськими організаціями. Здійснено пошук ефективних шляхів інтеграції діяльності закладів вищої освіти та представників ринку праці щодо підвищення рівня підготовки висококваліфікованих фахівців.

Визначено шляхи інтеграції закладу вищої освіти (факультет соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини) та представників ринку праці щодо підвищення рівня підготовки висококваліфікованих фахівців, а саме: створення Ради роботодавців (забезпечення високої професійної підготовки фахівців на основі комплексного співробітництва факультету із зацікавленими підприємствами і організаціями – провідними роботодавцями, шляхом об'єднання інтелектуального потенціалу, практичного досвіду, матеріальних, фінансових і корпоративних ресурсів); участь у вдосконаленні освітніх програм (надання пропозицій щодо програмних результатів навчання, які мають бути сформовані у здобувачів вищої освіти; надання відгуків та рецензій на освітні програми; є учасниками робочих зустрічей з гарантами освітніх програм, адміністрацією; беруть участь у зустрічах з експертами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти тощо); здійснення практичної підготовки здобувачів вищої освіти (надання бази для проходження практики; участь у розробці завдань програм практики та їх погодження; супровід під час практичної підготовки; надання характеристики на кожного здобувача за результатами практики; участь у підсумкових конференціях та надання рекомендацій для покращення такого виду діяльності); проведення спільних науково-практичних конференцій, круглих столів, симпозіумів; читання гостьових лекцій (важливий аспект в організації освітньої та науково-дослідницької діяльності, реалізації досліджень); залучення до розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти (зокрема шляхом участі у проведенні опитувань).

Подано пропозиції щодо покращення співпраці роботодавців із закладами вищої освіти.

Ключові слова: діяльність роботодавців, досвід, заклад вищої освіти, інтеграція діяльності роботодавців, роботодавці.

Вступ

Сучасні освітні трансформації посилюють співпрацю закладів вищої освіти і роботодавців з метою підготовки висококваліфікованих фахівців, готових швидко адаптуватися до вимог ринку праці. Така співпраця мотивується результатами проведених опитувань і досліджень. Зокрема, нестачу практичних професійних навичок зазначають 61 % респондентів з числа роботодавців (Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>).

Значною проблемою для усіх випускників роботодавці вважають відірваність теоретичних знань від практики, непідготовленість до роботи в реальному бізнесі. Наявність проблеми підтверджують результати рейтингування за компонентою «навички» (Skills) у Звіті про глобальну конкурентоспроможність 2019 р., за якою оцінюється ступінь підготовки поточної робочої сили в країні (<https://case-ukraine.com.ua/projects/zvit-pro-globalnu-konkurentospromozhnist/>). За компонентою «навички» Україна посідає 44-те місце з індексом 69,9. Компонента «навички» включає в себе низку підкомпонент, серед яких є ступінь володіння випускниками навичками, необхідними для роботи. За цим показником Україна посіла 54-те місце з індексом 54,5, суттєво випередивши Польщу (101-ше місце з індексом 44,5), але відставання від Німеччини (13-те місце, 68,4) та Великої Британії (29-те місце, 62,3) залишається значним (Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>).

Серед цілей Стратегії розвитку вищої освіти є «Створення механізму співпраці між системою вищої освіти та ринком праці», що передбачає залучення роботодавців до розроблення і оцінювання освітніх програм, посилення їх співпраці із закладами вищої освіти у підготовці фахівців, виконанні спільних досліджень, розробка та запровадження механізму врахування інтересів роботодавців, потреб регіональних ринків праці при формуванні державного та регіонального замовлень на підготовку фахівців (Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>).

З огляду на це актуалізуються дослідження з висвітлення ефективних шляхів інтеграції діяльності закладів вищої освіти та представників ринку праці щодо підвищення рівня підготовки висококваліфікованих фахівців.

Аналіз попередніх досліджень із проблеми. Серед дослідників, які вивчають питання взаємодії ринку праці та ЗВО є: І. Чорнодід (взаємодія системи освіти та ринку праці: проблеми та перспективи) (І. Чорнодід, 2021); Л. Лавриненко (взаємодія та взаємозв'язок ринку праці та ринку освітніх послуг) (Л. Лавриненко, 2016); Н. Аблязова (сучасні механізми збалансування вищої освіти та ринку праці) (Н. Аблязова, 2020); Н. Мосьпан (вища освіта та ринок праці в Україні: десятиліття взаємодії) (Н. Мосьпан, 2021) тощо.

Зокрема Л. Лавриненко доводить вважає, що економічний розвиток країни значною мірою залежить від наявності освіченої і кваліфікованої робочої сили та технологічних удосконалень, що підвищують продуктивність праці (Л. Лавриненко, 2016).

Н. Аблязова наголошує на важливості взаємодії закладів освіти та держави щодо збалансування попиту й пропозиції випускників закладів освіти (Н. Аблязова, 2020).

І. Чорнодід вважає, що збалансована взаємодія між ринком освітніх послуг і ринком праці може бути досягнена лише за умови спільних зусиль закладів освіти, роботодавців та держави, які мають узгоджено діяти як складові єдиної системи забезпечення і підтримки кадрового потенціалу країни (І. Чорнодід, 2021).

Здійснений огляд літератури засвідчує, що більшість праць присвячені окремим аспектам досліджуваної нами теми. Питання вивчення співпраці ЗВО із закладами і установами соціальної сфери, громадськими організаціями недостатньо висвітлено.

Водночас, на часі – вивчення досвіду конкретного ЗВО стосовно співпраці із закладами і установами соціальної сфери, громадськими організаціями у напрямі висвітлення спільних форм і напрямів підготовки майбутніх фахівців у відповідності до сучасних вимог ринку праці, що й є **метою наукової статті.**

У нашій роботі використовувалися такі **методи дослідження:** аналіз, моніторинг, систематизація, узагальнення, опитування, синтез.

Наукова новизна статті полягає в тому, що вперше висвітлено досвід факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини стосовно співпраці із закладами і установами соціальної сфери, громадськими організаціями у напрямі висвітлення спільних форм і напрямів підготовки майбутніх фахівців у відповідності до сучасних вимог ринку праці, з поданими рекомендаціями щодо покращення співпраці роботодавців із ЗВО.

Результати дослідження. На факультеті соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини здійснюється підготовка фахівців зі спеціальностей «Соціальна робота», «Соціальне забезпечення», «Психологія», «Освітні педагогічні науки» та «Менеджмент» для потреб регіону.

Задля посилення практикоорієнтованої складової в освітньому процесі та врахування потреб ринку праці створена Рада роботодавців при факультеті соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, метою діяльності якої є забезпечення високої професійної підготовки фахівців на основі комплексного співробітництва факультету із зацікавленими підприємствами і організаціями – провідними роботодавцями, шляхом об'єднання інтелектуального потенціалу, практичного досвіду, матеріальних, фінансових і корпоративних ресурсів.

Діяльність Ради роботодавців регламентується відповідним Положенням про раду роботодавців факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Співпраця факультету з організаціями, установами, підприємствами